

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY.

XVI. évfolyam.

1901. november.

II. szám.

és melléklete

A KERTÉZS-GAZDA

I. évfolyam. — 9. szám.

Legolcsóbb hirdetés!

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“-ben.

Garmond soronként 16 fillér.

Egy egész oldal (187 □ cm)

egyszeri hirdetése . 6 kor. — fill.

Egy féloldal » » . 3 kor. 20 fill.

Egy negyed oldal » » . 1 kor. 60 fill.

Egyleti tagoknak és féléves hirdetőknél 20%-al,
egész éves hirdetőknél 25%-al olcsóbb.

kis hirdetés félhasábos soronként 16 fillér. Egyleti tagoknak 2 sorig nyien

Hirdetés díjak előre küldendőek be.

Hirdetéseket elvállal:

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“ kia dóhivata

Kolozsvárt, VI. ker. Fő-utca 29.

Megrendeléseknél kérjük a Méhészeti Közlönyre hivatkozni.

Erdély legrégebb műasztalos-gyára!

B. BAK LAJOS

kolozsvári

műasztalos-gyárában

a legkitünőbb minőségben és a legjutányosabb árakon, a t-megrendelők kívánságainak és a határidő pontos betartásával készülnek: **mű-butorok**, mindennemű **épület-asztalos-munkák**, **templomi-, iskolai-, üzleti- és lakásberendezések**.

A gyár ajánlja továbbá *saját készítményű* és a *legjobb hírnévnek örvendő* **parquet-mukáit**, melyeket minden minőségben és a *legolcsóbb árakon* szolgáltat és akár meglevő padozatokra, akár aszfaitba oly módon állít be, hogy eddig-elé hasonló munkáival úgy a *kitünő minőség* és *beállítás*, mint az *ár* tekintetében *versenyen kívül áll*.

A **B. Bak-féle aszfalt-parquet különösen ajánlatos nedves lakásoknál**. A *legjobbnek bizonyult*. (3-12.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sötér Kálmánnak

A MÉH és VILÁGA

cz. nagyfontosságú művéből az I. és II. kötet (elméleti rész) megrendelhető **Biró Gyula** pénztárosnál Wesselényi-utca 9. sz. mélyen leszállított áron.

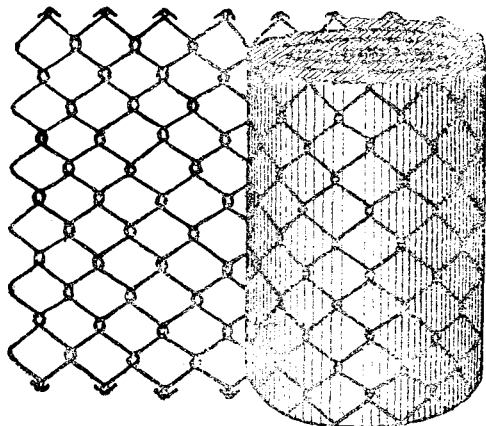
A finom velin papíron kiállított s számos képpel illusztrált két vastos kötet ára füzve 4 korona. Diszkötésben 4 kor. 60 fillér.

Csomagolás és bérmentesítésre 76 fillér küldendő.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonal és szitaáru gyára KOLOZSVÁRT,
Kül-Torda-utczá 9. szám.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, egymint: kertek, sírhelyek stb. bekerítéshez való **gépfonatait**; majorsági udvarok **fonattal való bevonását**; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamara ablakok **rostelyzatát**; áthányó **rosták** szén, koks, kavics válogatásához; **szikra fogók** gépekhez. Zöldre festett **légy-szövet**, **szelelő és lóher-rosták**, **Backer-féle rosták** és egyébféle használatra **vas-, réz- és czinszövetek**, **Kruppa-sodrony szegélyzetek** különféle mintákban, fakereibe

foglalt **rosták** és **szíták**, ruganyos **ágybetétek** (matrác) **sodronylábtörlők**
☛ **Aožel tüskés sodrony kertek, delelők sat. bevonásához.** ☛
Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

Eladó bánáti méhrajok.

600 családból álló méhészetemből származó összes rajokat a következő feltételek mellett adom el: Május hóban darabonkiut 9 kor. 60 fill., június hóban 8 kor. 40 fill. postai utánvét, vagy az összeg előleges beküldése mellett. A postaköltséget én fizetem s a csomagolásért mit sem számítok. Kezeskedem, hogy minden raj 1 kg.-nál súlyosabb s egy éves termékeny anyával bír. A jó karban való megérkezésért szintén kezeskedem.

Évek óta csakis a jeles tulajdonságokkal bíró családokat szaporítottam, tehát rajaim úgy kereszteszésre, valamint vértelfrissítésre igen alkalmasok.

Jakabházy Béla

gazd. e. titkár Nagy-Becskereken (megyeház)

✧ Kaltenegger Leonidás: »*A méz Apológiája*«, fordította: *Prónay Albert*; ára 1 kor. és 10 fillér, kapható a *Méhészeti Közlöny* szerkesztőségénél.

Tüzmentes pénzszekrények.

REMÉNYIK VICTOR

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRT, FÖTÉR.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbutorok nagy választékban.

Ajánlom jól berendezett raktáramat mindennemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptarak**, legjobb minőségű **műlép**, **javitott mézpergetők**, **Hannemann-féle rács**, herefogók, **keretfogók**, méhész-pipa, dohányzó- és nem dohányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyük és mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből különösen ajánlok a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukorfcza-morzsolót, amerikai acél villák, kaszák, sarlók, gereblyék, amerikai széna fűrészeket. Továbbá kerti fűrészek, kerti ollók és szemző kések.

Végül felhivom b. figyelmét **konyhaberendezési és háztartási** cikkeimre, melyek közül ajánlok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyalt-gépek. Ruha mangorló és facsaró gépeket. Kitűnően zománczott lemez- és öntött edényeket. Raktártartok még valódi Berndorfi alpacca és alpaccaezüst evőszerekből és Nickel edényekből.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek.

11—12

Kiváló tisztelettel

Reményik Victor.

Ló- és marhanyíró-ollók.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt. (Kossuth Lajos-utca 10.)

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész egyesület tagjai tagsági díjuk fejében kapják. Tagsági díj: köri tagsági díj egy évre 2 k.; rendes tagsági díj egy évre 4 k. Mindennemű pénz küldemény Bíró Gyula tanár egyl. pénztáros úrnak küldendő: Kolozsvár, Pusztá-utca 4. sz.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reclamatiok a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendők: *
Kolozsvár, VI. ker. Fő-utca 29. sz.

Közleményeink utánnyomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Felelős szerkesztő: Dr. Bálint Sándor. Főmunkatárs: Nagy János.

Széchenyi Pál gróf †

Közlönyünk nyomatása közben kaptuk a szomorú értesülést, hogy nagyméltóságú Széchenyi Pál gróf úr, valóságos belső titkos tanácsos, főrendiházi tag, volt földművelésügyi miniszter október 28-án, áldásosan tevékeny életének 63-ik évében elhunyt

A nyolczvanas években dicsően viselt miniszterségének ideje alatt a mezőgazdaság minden ágazatának fejlesztésére kiterjedő gondoskodása közben a méhtenyésztés fölkarolására, előbbrevitelére, terjesztésére és a méhészeti szakoktatás országos szervezésére is áldásos eredményeket biztosító kiváló figyelmet fordított és az Erdélyrészi Méhészegyesület közhasznú munkálkodásának értékét is elismerésre érdemesítette.

Szomorodott lelkünk hálaérzelmeinek a megemlékezés kegyeletével ápolt virágaiból tont koszorújával gyászoljuk a nemzet nagy halottját, kinek emléke örökké áldott legyen!

A kezdő méhész teendői novemberben.

A méhcsaládok belső elrendezését ez évre elvégeztük. Ezentúl már csak a külső megfigyelésekből áll a méhek gondozása. Aki legkésőbb a múlt hónapban sem ejtette meg a betelelést, most már jobban cselekszik, ha föl sem bontja a kaptárt; mert — mi-ként Székely József, magy. kir. főerdész úr, egyik lelkes méhé-szünk a télire el nem rendezett családok állapotára, sorsára vo-natkozólag nagyon találóan megjegyzi — »ha élnek: élnek; de ha kibontják őket: biztosan meghalnak.« A kaptárok ezentúl való szétbontásával megbolygatnók a téli fészket, melynek melege el-illan; de a háborgatott méhgomoly is szerte mászkál, s a keretek visszarakása után sem tömörülnek úgy a méhek, amiként a kaptár megnyitása előtt voltak és a tömegeből elváltak megfáznak, meg-dermednek, életre sem kelnek többé; pedig ősszel »minden méh megér egy fillért« — mondja minden méhész, aki föl tudja fogni, hogy az anya petezésének megszüntével mit jelent a méh elhullása. A kaptár ily későn való szétbontásának, vagyis a keretek kiszede-sésének még egyéb káros következménye az is, hogy a keretek füleit (felső léczek végeit) és a fődődeszkácskákat akár mily rend-szerető igyekezet sem teheti ismét pontosan oda, ahol megelőzőleg voltak; a méhek pedig a télire már megejtett elhelyezkedés meg-bontását nem tűrvén, egyfelől azért pusztúlnak létszámukban, mert a fölfeszegetett kereteket és fődődeszkácskákat újból leragasztani, a támadt réseket betapasztani igyekeznének, s e végből a csoport elhagyják, tehát ismét átfáznak, dermetten hullanak a fenék-deszkára; másfelől a megritkult méhgomoly sem képes kellő me-leget fejleszteni és ezt is megsínyli a család. De ez intelmek mellett az a körülmény is figyelembe veendő, hogy a szétszedéssel és ismét összerakással támadt hézagok, rések (különösen a fődő-deszkácskák közeinek, s az ablakkeret körül mutatkozó hézagok-nak) a betapasztására szükséges gyantanemű anyagot, propoliszt még akkor sem találhatnának a természetben a méhek, ha kirö-pülésre alkalmas idő járna. Milyen baj az pedig, ha a hézagokon hideg hatolhat a téli fészkekbe! Hiszen tapasztalhatjuk, hogy laká-suk belsejében nemcsak a fölösleges réseket, nyílásokat tapasztják be, hanem minden érintkezési helyet (ahol a keretléc, fődődeszka,

ablakráma, sat. a kaptárral összeér) gondosan leragasztanak a méhek, hogy lakásukba a hideg be ne hatolhasson.

A kaptárokat kibontani többé nem ajánlatos tehát. Legfőlebb a zordonabb, állandóbb hideg, a fagy beálltával csöndesen, óvatosan leszedjük az ajtót és a fődődeszkácskákra s ablakra a múlt hónapban mondottak szerint újságpapirosból takarót alkalmazunk.

Mit tegyenek azonban azok, akiknek nem volt módjukban méheiket kellőleg betelelni, vagy talán tájékozatlanság, avagy mézhiány miatt mulasztották el ezt? Többen fordultak hozzánk tanácsért, s egyesületünk méhtelepére a vidékről is ellátogattak olyanok, akik többféle körülmény okozta kényszerűségből még október végén sem teleték be méheiket, némelyek méhtörzseinek télre semmi méze nincs, s akik tehát telepünkön gyakorlati eljárást látni, azon okólni, tanulni kívántak. Bezzeg elég gond, sőt baj az illetőkre, hogy a betelelés nagyjelentőségű kérdésén ily későn sem estek túl.

Természetes, hogy: ha télire föltétlenül szükséges mézkészlete nincs a családnak, nem is érheti meg a tavaszt; s mivel a méhcsalád háborgatása novemberben már káros következményű lehet ugyan, megmentése azonban mindenek fölött óhajtott cél: válasszuk a kevésbé kockázatos eljárást, bontsuk föl a kaptárt és adjunk téli élelmet a családnak.

Ez esetben mindenek előtt gondoskodjunk lépesmézről. Ha sikeres kitelelést akarunk, első sorban befödött lépesmézzel érhetjük csak el ezt a célt. A be nem fődött méz nincs kellőleg besűrítve, megérlelve, tehát erjedésbe mehet, megsavanyodhat és a méhek vérhasbetegségének lehet okozója.

Tegyük föl (s föl is kell tételeznünk, sőt az okszerűség meg is követeli), hogy lépesmézre szert tudott tenni az illető. A legfőbb gond megszűnt tehát. Most már a nap melegebb óráiban óvatosan szedje szét a szükségben szenvedő méhtörzset és az e lapokban elmondottak szerint lássa el téli mézkészlettel. Nagyon vigyázzunk ilyenkor, hogy az anya le ne pottyanjon, el ne tűnjék a lépről; arra is ügyeljünk, hogy a lehulló méhek az utolsóig mind visszajussanak a kaptárba. Ily későn már sok méh hulldogál a keretekről, kivált az olyan családnál, mely mézhiányt szenvedén, népe talán meggyérült, vagy ha nem is, elkényszeredett.

Annál szűkebb helyre kell télire szoritani; lakásán pedig a legcsekélyebb rést, nyílást, hézagot, kivált a födődesházak fölött és az ablakok körül, faszilánkokszakkal, papirosszeletekkel gondosan tömjük be.

A kaptárokból tenyésztő törzsek mézszükségén sokan úgy segítenek, hogy a barbarizmus által kénhalálra szánt kasokat megszerzik, a méheket elkábítják, s a kaptárban levő törzs népét gyarapítják vele, a kas lépeit pedig keretekbe szabdalva, a kaptárba helyezik. A kaptárban levő törzs népben és vagyonban erős lesz, s tavaszra biztos kilátást ígér.

A kas népének elkábítása sokkal egyszerűbb, könnyebb, semmint az ezt még nem próbáló hinné. Egy darabka tiszta vásznat többszöri mártogatás és ismételt szárítgatás útján salétromoldattal telítünk. Mikor már jó tömören beitatjuk és jól megszáritottuk, kis tenyérszerű darabkát vágunk belőle, azt egy tányérkán, vagy bádogdarabon (cserepdarab, sat. is lehet) meggyújtjuk, magas kávájú szitával, vagy rostával letakarjuk és a kast ráborítva, alját — hogy a füst ki ne tolúljon — lepedővel körülfogjuk. A füsttől elalélt méhek — ha még a kas oldalát körülvergetjük — mind a rostára hullanak. A füst hatásának elég 1—2 perczet engedni. (Ha tovább ott tartjuk a kast, a méhek örökre elkábúlnak.) Most elemelvén a kast, a méheket a kiszemelt kaptárba rázzuk; néhány, legfőlebb 10—15 percz múlva magukhoz térnek. Hogy az elkábulás következtében lehullt méhek összeszedése és kaptárba rázása könnyebben menjen, mindennek előtt valami abroszt, vagy lepedőt terítünk a földre, hogy a méhek arra hulljanak; a tányért (bádogot, cserepet), melyen a salétromos rongyot elégetjük, sat. a lepedőre (abroszra) tesszük.

Némelyek tölcser borítanak az égő salétromos vászondarab fölé, hogy az elkábuló méhek ne a tűzbe hulljanak. A tölcser nyílásán sugárban főlzálló füst azonban nem járja át a kas minden lépütczáját, a méhek nem is kábúlnak el mind. Ezért jobb a rosta, vagy szita. De legyen a káva magas, mert különben a lánghoz közel potyogó méhek megpörzsölődnek. Ha a kas messze lenyúló lépei alá nem férne a szita, vagy rosta, akkor ássunk kis gödröcskét és abban égessük a salétromos vászondarabot.

Az elkábult méheket — mielőtt más családhoz ráznók be —

langyos hig mézzel meg kell pörmetezni, hogy az idegen jövevényeket amazok szívesen fogadják.

Nemcsak a kaptárokbán mézszükséget szenvedő családokat szoktuk így téli élelemmel ellátni, hanem a kasok átlakolása, valamint olyan esetben való megszüretelése is ezzel a móddal legkönnyebb, mikor már azt tapasztaljuk, hogy a méz sokasága, vagy a lépek fekete volta miatt a jövő évi rajoztatásra nem lesz alkalmas a kas. Egy-egy kas elkábítása, népének kaptárba helyezése — a kas lépeinek kiszedését és keretekbe szabadlását nem tekintve — alig kerül 5 percnyi időbe.

Azt mondám fönnebb, hogy sikeres betelelés *első sorban* csak befödött lépesmézzel eszközölhető. Az »első sorban« — szíves elnézés! — kissé hosszúra nyúltam, mert a még kevésbé járatosok kedvéért (s nekünk főleg azoknak a karja alá kell nyúlnunk) árról is szólni kívántam, hogyan segíthetjük föl a kasból a kaptárt.

Másodsorban, tehát olyankor, amikor lépesmézről egyáltalán gondoskodni nem lehet, pörgetett mézzel is kitelelhetjük a családot, ha a következő módot óvatosan alkalmazzuk:

A családot szorítsuk minél szűkebb helyre, lehetőleg az alsó keretsorra, hogy tömören lepje a lépútczákat. 1--2 méhkenyeres lép mellett olyanokon üljön a nép, melyekben — ha csak itt-ott is — legalább kevés méz van; természetesen annál jobb, minél mézeesebbek a lépek. Az alsó éreszték keretsorára szorított család kereteire a kaptár oldalfalaival párhuzamosan fekvő, 5-6 mm. vastag léczcskéket helyezünk jobbról és balról, s a fődődeszkácskákat ezekre fektetvén, a netán mutatkozó hézagokat eltüntetjük. A nagy ablak helyett a mézúr ablakával zárjuk el a téli fészket. Ha szabályos készítésű a kaptár: az alsó keretsort is pontosan zárja a kis ablak, melynek esetleg maradó hézagait körös-körül szintén jól eltömjük. Most egy öblös szájú, kilogrammnyi ürtartalmu befőttes üveget megtöltünk tiszta pörgetett mézzel, száját tülllel lekötjük, s ráborítjuk olyan, már előzőleg középsőnek behelyezett fődődeszkácskára, melynek közepén az üveg szájának pontosan megfelelő kerek nyílást vágtunk. A nyílásra boruló üveg széle körül semmi hézag ne maradjon! Inkább viaszozzuk, vagy kitteljük le az üveg szélét. A fölfordított üvegből a tüllön át lassan, csöndesen szívárgó

mézen szépen kitelel a család. Egyszerre legalább 1 kgr. méz férjen az üregbe, hogy annak fogytán minél kevesebbszer kelljen télen át a családot a pótlással háborgatni. Az üveg körül a fődődeszkácskákat és az ablakot újságpapírossal szorosan leborítani, vagy az üvegeket mohával, sarjúval, szőszszel megtömni el ne feledjük. Télen át, az ajtó megnyitásával néha-néha bepillantva, ha fogytán levőnek látjuk a mézet, másik, éppen a nyílásra illő telt üveg behelyezésével gondoskodunk a család jóllétéről. A keretekre helyezett léczecskék arra valók, hogy a keretek és fődődeszkácskák között a méhek közlekedhetvén, a lépűtczák bármelyikéből odajuthassanak a mézhez.

Hig mézzel a kaptár fenekéről etetni most már — a múlt hónapban közlött megokoláson kívül — azért is hiábavaló, mert ilyenkor már nem jönnek le a méhek a méz fölhordására. Táplálékának keresésében fölfelé halad lakásában télen a méh; a téli fészek fölé helyezett és a tüllön leszivárgó mézet hamar észre is veszi és ha a fődődeszkácskákat tartó léczecskék (néhol sineknek mondják) 5–6 mmnél nem vastagabbak, tehát a hézag sem nagyobb ennél, azonnal el is lepi a tüllt és egész télen át azon élösködik. A vastagabb lécz által támadt nagyobb rést azonban — kivált télen, mikor tehetetlenebb — nem ölelhetvén át a méh, nehezen érné el a mézet.

A telen zárt helyen (padlás, kamra, stb) tartott méhcsaládok fölött a szabadon, azaz a nyári helyükön telelőknek novemberben az az előnyük (az itt többször hangoztatott kedvezőbb állapoton kívül), hogy az olykor-olykor kedvesen mosolygós meleg napok délszakán meg-meg fűrdhetnek a napsugarakban, sőt itt-ott elkésett, de a dér dermesztő lehelete által még nem érintett virágtestvérkéik kebelein is lelnek egy kis édességet, néhol virágport, máshol propoliszt. Milyen jól esik e kis kirándulás szegénykének! Ha egyébert nem, legalább azért is nagy jótétemény ez nekik, mert azzal is rövidebbre szabódik téli fogságuk, s a vérhas kelletlensége annál kevésbé fenyegető reájuk nézve.

A gondosan elrendezett családok — ha téli szél nem éri lakásukat — a jól készített kaptárban minden külső burkolás nélkül is szépen telelnek, nem szenvednek. A kasokra már kívánatos a burkolat, melyet az előrelátó méhész a raj befogása előtt alkal-

mazott már a kasokra, nem pedig most, mikor azzal is nyugtalanítaná a méheket. Ha mégis hiányoznék a kasokról, szorosán, tömören rájuk illesztett gyékény-, sás-, vagy zsúpburkolatot alkalmazunk a hideg ellen.

Szélről elengedhetetlenül védeni kell a kasokat és kaptárokat egyaránt. Ha széljárás útjában állana a méhes, alkalmazzunk ellenzőket, szélfogókat.

A méhek nyugalmát sem ember sem állat ne zavarja. Az egerek ellen a rájuk vadászó macskák helyett, minthogy szökdecsölésükkel a csöndet zavarják, a zajt nem ütő egérfogók sokkal megfelelőbbek.

Egyébiránt a méhek téli külső gondviselésére vonatkozó emlékeztetés már a múlt hónapban apró részletességgel megjelent e helyen. Aki az ott közölt tanácsokat meg nem veti, biztató reményekkel várhatja a kikeletet.

A méhes belsejének rendbeszedését ne mulasszuk el. Aki mindent »ide s tova dobál«, a mellett, hogy idejében »soha semmit meg nem talál«, rendetlenkedésével az egereknek, viaszmolyoknak, egyéb méhellenségeknél készít tanyát, folytonos károsodásokat vall, boszuságot szenved, méhei gyarapodását nehezíti meg és egyszer csak kedvet veszelve, félredobja a keretfogót, s azzal a keseredettséggel, amit a sikertelenség támaszt benne, azt mondja: »én bizony nem méhészkedem, hiszen nincs látszata fáradozásomnak.« Pedig — ha alaposan körül néz, az okokat vizsgálja, csakhamar rá kell találnia, hogy a rendszeretet hiánya ölte ki méhészkedési kedvét. A rendetlen méhész mindig tízannyit fárad, s mindig üres a mézbödöne. Rend az első követelmény! Aki rendet nem tart, annak a méhészkedése kínos gyötrelme, eredménytelen vergődés. A kaptárok körül és közelében egyetlen papiros szeletkét, faszilánkokcskát, a legkisebb lépmorzsalékot se tőrjünk! Pedig hányan vannak, akik halomra dobálnak minden eszközt, fölszerelést, sőt a lépeket is és nem a méhcsaládaik gyarapodásában gyönyörködnek, hanem az egerek tanyátütött garázdálkodása, a viaszmolybábok és lepkék ezreinek szaporodása, a hangyák megfészkelődése, a lépek pusztulása, fölszereléseik, eszközeik rongálódása, sat. miatt okozott boszuság mardossa lelküket.

A lépkészlet megválogatása, eltartása, kezelése felől a múlt hónapban szóltam. Az üres kaptárok, azok fölszerelése, az üres keretek, eszközök és szerszámok minden legcsekélyebb léptől és propolisztól való megtakarítása és mindennek a kiszemelt helyen rendben való elrakása, az egész méhes gondos kitakarítása annyira kívánatos, hogy a nélkül méhészkedni nem is lehet.

A hibás kaptárok, belső fölszerelések, lépbak söprőgarat, sat, sat. kijavitása legyen most a legelső gondja a méhésznek, hogy a jövő tavaszon mindent készen, kifogástalanul találjon. Akiben csak kevés ügyesség lakik, új kaptárokat, eszközöket és fölszerelési tárgyakat is készít.

A nyáron gondosan összegyűjtött léptörmelékek, hulladékok, s ez őszön kiselejtezett lépek kiolvasztásával a múltépek préselésének is most az ideje. Úgy a viaszfőzésre, mint a múltlépkészítésre különös gyakorlottságot alig kívánó olyan eszközceink vannak már most, melyekkel a gyermek is elbánik és melyekhez a könnyed kezelésre útmutatást adó használati utasítások is mellékelvék. Mégis, ha valaki bátortalan volna ezeknek a beszerzésére és használatára, különösen tehát a kezelésüket még nem látott kezdő méhés, az összegyűjtött lépdarabokat és törmeléket most cserélje be múltépert, mert tavasz felé alig jut sor ebbeli kérésének a teljesítésére a múltlépkészítő méhésztársaknál.

A téli időszakot a november elején megkezdődő méhészes-télyekre való ellátogatással, a méhészek e társas összejövetelén való résztvevással, ismeretkörének szélesbitésére, tudásának gyarapítására, a szakkérdések megvitatásából, az eszmecserék folytatásából merített okulásokra használja föl minden kezdő méhés, kinek ily összejöveteleken megjelennie nem lehetetlen.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület november 9-én 5 órakor kezdi meg a tanulságos téli összejöveteleket Kolozvártt, a kereskedelmi és iparkamara helyiségében (Deák Ferencz-útcza), hol az egyesület elnöksége minden rendű és rangú érdeklődőt ügyszerető előzékenységgel, szives »Isten hozott«-tal lát.

Teleki.

Irodalom.

Most jelent meg a »*Magyar méhészek zsebnaptára az 1902. évrre.*« Szerkesztette: Paczek Béla; nyomatta és kiadja: Nánásy István, Nagybányán. Bolti ára kötve 2 kor. Az előfizetési kedvezmény bérmentes küldéssel november 15.-éig még mindig 1 kor. 30 fill., utánvétellel 1 kor. és 60 fill.

Közlönyünk e száma a naptár beérkezésekor már kinyomatva, készen volt, miértis a behatóbb ismertetést más alkalomra kellvén halasztanunk, most csak annyit említünk meg, hogy a futólagos átlapozgatásból ítélve, a tartalmas zsebnaptár hasznosnak, tanulságosnak mutatkozik.

Tartalma: Előszó; naptári rész, a havi teendők elősorolásai; idegen pénzek érték-összehasonlítása; czimtár; irodalmi rész (1 költemény és 8 ismeretterjesztő szakközlemény); méhészeti különlegességek (sok tanulságos, tájékoztató és hasznos tudnivaló); kezelési táblázatok (leltár, följegyzések, nyilvántartások, naplók, sat.); a szerkesztő utószava; hirdetések.

A zsebnaptár bővebb ismertetésére még visszatérünk.

A mi dolgaink.

Minden dolgunk szép rendben és teljes megnyugvásunkra történt október havában is. S daczára a virány hanyatlásának, egyleti mintaméhesünk, különösen a vasárnap és csütörtöki napokon folyvást szép látogatottságnak örvendett. De volt is oka erre szakpublikumunknak, mert e hó napjain történt méhcsaládainkkal a végső műtét s valóban mondhatjuk a legsarkalatosabb művészi cselekedet. T. i. összes anya- és rajcsaládaink teljes átvizsgálása és téli nyugalomra való végleges elrendezése. S ezt a nehéz, de igazi lélekemelő gyönyörűséges munkát egyes méhesgondozók (Baga József és neje) és főtitkárunk s pár betanult fia segédkezése mellett és számos érdeklődő látogatónk jelenlétében Nagy János buzgó és fáradhatatlan szaktársunk a legodaadóbb szivességgel teljesítette, úgy látván el mindannyi törzsünket, hogy azokkal a lehető legnagyobb bizonyossággal nézhetünk a reménydús jövő elé. Amint szeptemberi *számunkban* jeleztük, e dolgok a kolozsmegyei tanítók közgyűlésével kapcsolatosan történ-

tek, amikor a többekközt Heugl Béla, mező-erkedi derék és igen lelkes áll. tanító ügytársunk is valódi tanulmányt meritett az ott látottakból és tapasztaltakból. Tehát okt. 23-án és 24-én kívül (a tanítók közgyűlése napjai) ünnepi számban mentek még 25., 26., 27-ike, a mikor e sarkalatos dolgok történtek. 29-én pedig Nagy Szebenből látogatta meg mintatelepünket Dimián Szilárd, gör. keleti plébános, érseki könyvtáros, méhészeti író, nagytekintélyű lelkes ügytársunk, s megelőzőleg 24-én a csik-somlyói tanítóképző-intézet nagyérdemű igazgatója Karácsony József főtisztelendősége tisztelte meg egyleti igazgatóságunkat nagybecsű látogatásával. Mely dolgokat mind-mind jóleső ünnepi számban jegyezhetünk és jegyzünk is föl, mert ahol ily érdeklődés és páratlan pártolás és társulás történik nap nap után, ott nem maradhat el a siker, nem maradhat el Isten áldása.

S ha még hozzá vesszük, hogy maga szerény vezetőségünk s e drága *körünk* minden velünk élő és különösen velünk közetlenül dolgozó tagja mennyire csüng az egyetértő, összhangzó igyekezeten, annak bizonyossága az, hogy 8—9 hónap alatt csaknem megkétszereződött tagjaink száma, s hát még az egymás igazi becsülése és tisztelete, amiből oroszlán része a mi fáradságot nem ismerő Nagy János szaktanárunknak van, aki csaknem minden havi útjáról 20—30 sőt 40 új tagot is hozott ez év folyamán. Amiért fogadja e szerény helyen is édes jó tanárunk egytl. elnökségünk őszinte köszönetét és háláját.

Most pedig készülődünk téli dolgainkra, melynek programját a 9-én tartandó választmányi ülésen állapítjuk meg s melyre már most kellemes érzések közt hívjuk föl szeretett ügyfeleink szives figyelmét.

A kaptár méreteinek pontossága,

(Folytatás.)

Októberi számunk e című közleményébe (201. oldal, 4. bekezdés utolsó sora) a kéziratból eltérő sajtóhiba csúszott. A keret belső szélessége ugyanis **nem 24, hanem 23 cm.**

Igaz, hogy a megszokástól sok függ, de abból a célból, hogy a kerettávolságok pontos betartása mellett a keretek szilárdan is fuggjenek, meg a kiszedés, berakás, a mézes lépek leföde-

lezése és pörgetése is könnyen menjen: leghelyesebb, ha a távolsági szögecskéket a keret felső és alsó léczébe balról, s megfordítva a keretet, ismét a felső és alsó keretlécz vége felé, balról 3—4 cm.-nyire a saroktól, verjük be. Így a felénk fordított keretben mindig balról esnek fönt és lent, a tulsó oldalon pedig jobbra, szintén fönt és lent a távolsági szögecskék. A keretek kiszedésekor pedig a fogót rendszeren a keret felső jobb sarkába illesztvén, a távolsági szögek nem esnek útba. E módon egymásra sem torlódhatnak a keretek.

Nagyon alkalmatlan, ha a távolsági szögecskék a keret oldal-léczéibe vannak verve; mert a kiszedéskor a szögek a szomszédos keretbe kapaszkodva, azt is megmozdítván, kirántják az eresztékből, s a keret könnyen kisiklik és a méhek bosszuságára a fenékre hull. Az oldalléczekbe vert szögecskék nem is tartják meg a szabályos távolságot, mivel a keret jobbra, vagy balra csúszhat az eresztékben, s a szögek nem ütközvén, nem támaszkodván a szomszédos keretekre, ezek egymásra torlódhatnak.

Szándékosan emlitem csak most azt a körülményt, hogy némelyek a keret alsó léczét a keret külső szélességénél hosszabbra szeretik hagyni. Sok bajt okoz ez is, mert az alsó lécz vége a kaptár oldalfalát érintvén, a méhek föltétlenül odaragasztják azt, ami a kiszedést nehezíti, késlelteti, a keret rándulása pedig a méheket föltötte ingerli. Szükségtelen az alsó léczet azért hagyni hosszabbra, hogy a keret szabályosabban legyen a kaptárban elhelyezhető. Ha jól összeszögeztük a keretet, nem dül az sem jobbra, sem balra. Az ereszték pedig szintén legyen megfelelő mélységű, nehogy jobbra, vagy balra mélyebben csúszhassék bele a keret. Erről majd az eresztéknél.

Több méhésznél láttam már, hogy a keret füleit nem kerekíti le, nem élezi, vége felé nem vékonyítja meg. Ha a keretfülek sarkosak maradnak, az is sok bajt okoz: a méhek gyantával, propoliszsal úgy beragasztják az eresztékbe, hogy néha csak nagy és hosszas erőfeszítéssel szedhető ki a keret, akkor is rándul és van szúrás, bosszuság bőven; hát az időpazarlás! A sarkaitól lekanyarított, megkerekített és vége felé ékszerűen megvékonyított fület kevésbé gyantázzák, propoliszozzák le a méhek, s a keret kanyarítva való kiszedése is sokkal könnyebb.

Azt is láttam elégszer, hogy némelyek — kivált a belső oldalán — nem gyalúlják meg a keretléczet, azt vetvén okúl, hogy a sima fölületű léczre nem ragasztják oda olyan jól a méhek a lépet, mint az érdesre. Hát az üvegnél mi simább?! S milyen nehezen bírjuk az ablakra épített lépet leszelni, letisztogatni!

Ezzel meg volna a gallér: szabjuk rá a kabátot!

A kaptár belső szélességének — már a keret méretéről mondtak okából is — 25 cm.-nek kell lenni. A keret külső szélessége 24 cm. lévén, az 1 cm. 5—5 mm.-ben jobbra-balra esvén, a méhek közlekedésére éppen kívánatos hézagot adja.

Hogy dolgozhassék, járhasson-kelhessen a méh, arra legalább 5 mm. hézag szükséges neki. A 6 mm.-nél bővebb ürességet már beépíti, mert az ő körzője, ami pedig Pythagorasénál is pontosabb, ennél nagyobb távolságot üresen nem hagy. A 4 mm.-nél kisebb hézag meg már oly szűk, hogy abban mozogni nem tudván, azt tisztán sem tarthatná; miértis propoliszsal tömi meg, hogy méhellenség be ne férközhessék. És mert a viaszmosoly éppen a rejtett, védett helyekre igyekszik petéit rakni és válhatik végzetesen veszedelmessé a méhcsaládra: eleget tapasztalhatjuk, hogy a kaptár oldalfalához 4 mm.-nél közelebb eső keret oldalléczze mögött ott a viaszmosoly kukacza, bábja, költőfészke, tanyája. Ha pedig 6 mm.-nél nagyobb lévén a köz, a méhek beépítik: bizony-bizony sok riszálás-nyiszálásba, nyesegetés- és feszegetésbe kerül a keretek kiszedése. Akár beépítve, akár betapasztva van a 6 mm.-nél nagyobb, 4 mm.-nél szűkebb hézag, a kaptár kezelése roppantúl megnehezül, mert nagyon sokkal több időbe kerül, bossúságot okoz, a hosszas babrálást nem szívesen tűró méhek szúrásra gerjednek, s a hézagot megtöltő anyag (lép, vagy propolisz) sem maradhatván ott, eltávolításával ismét — és vajjon hányadszor? — fölösleges munkára kényszerítjük a méheket, gyarapodásukban, vagyonosodásukban tetemesen hátráltatván ezzel is őket.

Milyen baj tehát, ha a kaptár oldalfalai és a keret oldal-léczei közt 5 mm.-nél kisebb, vagy nagyobb a távolság!

Minthogy a kaptárban 3 sorban II—II, összesen 33 keretnek kell elférnie, a sorban függő keretek mindenike pedig a távolsági szöggel együtt 35 mm., egy keretsor (II keret) tehát $11 \times 35 \text{ mm.} = 38\frac{1}{2} \text{ cm.}$ helyet foglal el, az ablakra is számít-

ván: a kaptár belső mélysége 40 cm. Igaz, hogy egy-egy sorba 11 keretet helyezve be, az ablak föltevése és az ajtó becsukása már nehézkes, de a 11 keretet vajmi ritkán tesszük a sorba még a leggazdagabb kaptárban is; télre pedig jóval kevesebb kerettel rendezzük be a családot, s az ablak és ajtó között, bőven jnt még hely a téli fészek melegét visszatartó vánkosnak is.

Nézzük most a beosztás méreteit.

Említettem, hogy a méhnek munkája végzésére, a járásra-kelésre, közlekedésre 5 mm. hely szükséges és elég, mert az ennél nagyobb hézagot beépíti, a szűkebbet beragasztja. Az alsó kereten és a kaptár fenékeszkája közt 5 mm. hézag azonban kevés lenne, mert a kijáró és hazaérkező méhek ott csoportosúlnak, s mert a lehulló holt méhek, morzsalék, szemét, sat. nem férne el a szűk helyen. Ezért a keretek alja és a fenékeszka közt legalább $2\frac{1}{2}$ cm. (25 mm.) szabad tért kell engedni, hogy a kaptárok tisztogatása végett a kaparóval a keretek alá be lehessen nyúlni és a hulladékot kikotorni. Némelyek még inkább kedvelik, ha ez a szabad tér 3 cm.; a kaptár fenékeszkáját így könnyebb tisztogatni. Ezt az üres helyet csak abban az esetben építik ki a méhek, ha lakásukban minden egyéb űrt már egészen megtöltöttek, s nincs sehol dolguk.

Attól függőleg már most, hogy ki mekkora hézagot (25, vagy 30 mm.-est) kedvel az alsó keretsor alatt, ami, vagyis az ebben való 5 mm.-es eltérés annyira jelentéktelen, hogy a méhcsalád állapotára, fejlődésére semmi befolyással nincs, — az alsó kereteket tartó eresztékeket (nút, vésés) ehez képest kiszámított magasságban alkalmazzuk a kaptár oldalfalain. Habár a fenékeszka és az alsó keretsor alsó léczei közt részemről inkább a 30 mm.-es távolságot tartom kényelmesebbnek és tehát a fenékeszka tisztántartására alkalmasabbnak, ezúttal a 25 mm.-es hézaggal való számításnál maradok; mert tényleg több ilyen kaptár készül és van használatban.

A fenékeszka fölött szükséges szabad tér magassága tehát $2\frac{1}{2}$ cm. (25 mm.), a keret külső magassága $18\frac{1}{2}$ cm. lévén: az alsó (első) eresztékpárnak a kaptár oldalfalaiban jobbról és balról, a fenékeszkatól 21 ($2\frac{1}{2} + 18\frac{1}{2}$) cm. magasságba kellene esnie. Sietve jegyzem meg, hogy az ereszték alkalmazásával a mérés

pontosságától tévedésből sokan eltérnek, némelyek az ereszték alsó, mások a felső éléig mérvén le a 21 cm. távolságot. S ebben még a szakkönyvek sem adnak világos, határozott útbaigazítást. A keret külső magassága és a fenékdieszka fölött szükséges hézag együtt 21 cm. ugyan, az eresztéknek a kaptár fenékdieszkjától mégis csak $20\frac{1}{2}$ cm. magasban kell kezdődnie, vagyis: az első (alsó) eresztékpár alsó éle a fenékdieszkától $20\frac{1}{2}$ cm.-re jusson; a fenékdieszka fölött levő szabad tér és a keret 21 cm.-t kitevő együttes magasságból $\frac{1}{2}$ cm. (5 mm.) azzal esik el, mert az eresztékben nyugvó keret lécze éppen 5 mm.

A költőtérben egymás fölött függő két keretsor között 5 mm. távolság kívánatos ismét, hogy a méhek könnyen közlekedhessenek, a hézagokat tisztán tarthassák, a keretek kiszedése és berakása simán, gyorsan menjen és hogy a betelelés megfelelően eszközölhető legyen. Miként már kifejtettem, 4 mm.-nél kisebb, 6-nál nagyobb hézagot nem tűrnek lakásukban a rendes állapotban levő család méhei. Ha a felső és alsó keretek 4 mm.-nél közelebb érnek egymáshoz: a méhek nem férnek oda, tehát nem is tarthatják tisztán a hézagokat, hanem a keretléczek élére hordott propoliszszal beragasztják. A viaszmosoly pedig, mely mindig védett, rejtett helyet keres, befurakodik oda, s lerakja petéit, melyektől most már még kevésbé képesek a méhek a hézagokat — hogy úgy mondjam — kikefélni és a kukacsz, ez a gonosz méhellenség gyönyörűsége ott tanyázik a keretléczek között. Egymagában is elég átok ez már! Hát még az egymásba ragadt keretek kiszedése, visszarakása mennyit gyötri a méhészt, mennyire ingerli a méheket! Bosszuság, idővesztegetés, szúrás, elkedvetlenedés ismét. — Ha pedig 6 mm.-nél nagyobb lévén az egymás fölött függő keretsorok közt a távolság, a nagy hézagot beépíti a méh. A keretek kiszedése csak a hézagot áthidaló lépépitmény kimetszésével lehetséges. Újból sok haszontalan munka, ismételt bosszantása a méheknek, de egyéb — esetleg veszedelmes — következmény is. Nevezetesen: egyikünk sem Röntgen-sugár, hogy a hézagokat áthidaló lépek mögé lánson, s azoknak a kimetszésével vajjon nem-e éppen az anyát sértjük meg?! Az a körülmény, hogy a kaptár bontogatása, a keretek kiszedése alkalmával okozott zajtól, zaklatástól, a befűvott füsttől rendszeren

az anya igyekszik legelőbb is beljebb-beljebb menekülni, még nem biztos megnyugtató arra, hogy esetleg éppen őt ne érje a kés. De ha ettől eltekintünk is, ugyan hol az a méhész, aki szívesen babrál az összeépített keretek szétszabdolásával már csak annak a tudatából is, hogy a kaptár hosszas nyitvatartása főleg ingerli a méheket és pedig azért, mivel vagyonukat, kincsüket roppantúl féltik, s annak őrzésével, valamint azzal, hogy a hivatlan háborgatót mindenképpen elriasztani igyekeznének: belső és külső munkájukban tartóztatjuk föl őket. Azt is tudjuk, hogy a keretek kiszédésével — ha még olyan szigorú pontossággal igyekszünk is valamennyit ugyanarra a helyre és helyzetbe visszarakni, ahol és ahogyan megelőzőleg voltak — órák hosszára elvontuk a méheket rendes munkájuktól, mert lakásukat a háborgatás előtt volt helyzetben újra rendezni első igyekezetük. Ha tehát a két keret-sor köze 4 mm.-nél kisebb, 6-nál nagyobb, az újra ragasztás-építés fölösleges és hiábavalónak bizonyuló munkája megismétlődvén, mennyi haszontalan fáradságra kényszerül az ilyen lakásban élő család! A méretek pontatlansága miatt egész munkájának, igyekezetének, szorgalmának sokszor egyharmadával hiába fáradozott a család. Hogyne legyen tehát népesebb, vagyonosabb az a törzs, melynek fölösleges munkát végeznie nem kellett?! — Még egyéb, szintén nem jelentéktelen körülmény is arra int, hogy a méretek pontosak, a kaptár gyorsan kezelhető legyen. Tapasztaljuk ugyanis, hogy a kaptárnak olyankor való fölbontása alkalmával, amikor a méhtörzs élete legnyüzsgőbb, különösen tehát, amikor a fiasítás nagyarányú, erős, savanyúnak tetsző szag csapja meg orrunkat, a méhek pedig potrohuk végét fölfelé nyújtják, fulánkjukat kimeresztik, melynek végén ott csillog a méregcsöpp. Micsoda jelenségek ezek? A bámulatos méhike állati ösztönének a gondolkozó ember lelkét kedvesen megkapó megnyilatkozásai. A méhek legveszedelmesebb betegségének: a költéssenyvnek a bacillusai valamennyi méhcsaládban jelen vannak. Az erős, népes törzs lakásában e bacillusok nem fejlődhetnek, nem szaporodhatnak, nem tenyészhetnek oly arányban, hogy a család ártalmára válhatnának, legfőlebb akkor lennének a törzsre végzetes hatásúvá, ha behurczolás útján túlszaporodnának. Az orrunkat megcsapó különös szag onnét ered, hogy a kaptárnak hangyasavval telített légköre

a kaptár megnyitásával kiárad; a méhek fulánkmeresztgetésének és a fulánk végén a méregcsöpp csillogásának a jelensége pedig nem egyéb, mint egyfelől a háborgatót igyekeznének ugyan elriasztani a méhek, főleg azonban a kaptár légkörének a kiadásával ellillant hangyasavat iparkodnak pótolni. A hangyasavnak nagyjelentőségű szerepe van a méhek életében. Ezzel telítik lakásuk légkörét, deszinficiálják lakásukat, s teszik tehát lehetetlenné a költésenyv bacillusainak tenyésztését, hangyasavval érlelik a mézet, ezt bocsátnak a mézbe, ezzel konzerválják azt a jövő világteremtésig eltarthatóvá. Ha tehát sokáig tartó babrálás miatt hosszasan nyitva marad a kaptár, bezzeg azért is ingerlődik a kis méh, mert lakásának hangyasavval telített légköre ellillant. Miért legyen hát a két keretsor köze is 5 mm.-nél kisebb, vagy nagyobb, mikor az elmondottakból is eléggé meggyőződhetünk arról, hogy a kivánt mérettől való eltérés minő kiszámíthatatlan káros következményű lehet. Pedig az 5 mm.-es hézag mellett érveió legfőbb okot csak most hozom föl. A természetes módon elhelyezkedő méhcsalád állapotán tanult leghelyesebb eljárással való betelelést úgy kell eszközölnünk, hogy az alsó keretsorba inkább üres, azaz félig-meddig mézes, a felsőbe pedig mézzel egészen telt lépeket rakunk. Az alsó (részben üres) lépeken megvonuló méhek a téli táplálkozás közben fölfelé haladnak, s ha az alsó keretsor lépeinek a sejtjeiből kifogyasztották a mézet, a felső keretsorra igyekeznek följutni. Céljukat el is érik, ha a két keretsor köze 5 mm., vagy ennél kisebb. De ha nagyobb, kivált ha 6 mm.-nél is magasabb volna a hézag, azt átkapaszkodni — főleg télen, amikor kissé gyámoltalanabbak — nem képesek. Visszafordúlnak tehát, az élethez ragaszkodó ösztön összeszürcsölteti, kinyalattatja velük az alsó lépek különben már üres sejtjeiben itt-ott található maradékot és ha ez is elfogyott: éhen halnak szegénykék, habár a felső keretsor végig egy mézszikla volna is. Elérhetetlen volt az számukra; a fölületesség, a méretek lelkiismeretlen pontatlanságának áldozataivá lettek; gyűjtöttek bőségben, föl is halmozták, ott van a lakásukban és mégis éhen haltak! . . . Ennek az eshetőségét kikerülendő, betelelés alkalmával a két keretsornak 6 mm.-nél nagyobb között lépszeletekkel hidaljuk ugyan át, de hiszen ez föltartóztató munka,

tavaszzsal pedig ki kell vagdalni a lépszeleteket, tehát ismételt babrálás és: . . . nem vagyok Röntgen-sugar! . . .

Hogy tehát a két keretsor között 5 mm. hézag keletkezzék, tegyük meg a további számítást: hova jusson a második (középső) eresztékpár? Előbb azonban az eresztékkal legyünk tisztában, lássuk, minő méretű legyen az?

Teleki.

(Vége következik.)

Különfélék.

☐ **A földművelésügyi miniszterium a székely-keresztrúti** állami tanítók p_zó-intézet szépen benépesített méhtelepét kaptárok és eszközök idományozásával gyarapította, a *csik-somlyói* róm. kath. tanítóképző-intézetnek pedig 6 szép erős méhtörzset, 9 kaptárt, összes méhészeti fölszerelést és méhes építésére 140 koronát adományozott. Darányi Ignác dr. miniszter úr ő nagyméltósága ez újabb kegyes gondoskodásáért, a magyar méhészetnek a tanítóképzők útján nagyon helyesen eltalált föllendítéseért hálás köszönetet mondani kedves kötelességünknek tartjuk.

* **Szép eredmények** Benedek Gábor úr, csik-menasági vezértanító, az erdélyi részek egyik legjelesebb méhésze, kinek most már 150 törzsre szaporodott nagyértékű remek méhészete 17—18 év alatt 25—27 ezer forintot jövedelmezett, 30 családtól 4 hét alatt 650 kgr. mézet pörgetett. S minő fejedelmi csemege az ő havasi méze! Valóban mesterét dicsérő ritka szép eredmény!

= **Késői raj.** Osdolai Zsögön Ráczi Mihály, kolozsvári kerületi kapitány úr, egyesületünk kedvelt oszloposa, szeptemb. 29-én egy elkésett tévelygő rajt fogott, melynek az őszön még itt-ott gyűjthetett némi szerzeményét megpótolva, szakszerű gondos utánjárással telelőre képessé is növelte azt. A szokatlanul késői raj, a kósza jövevény, életrevaló; tavaszra szép ígérettel is kinálkozik.

Tartalom: Széchenyi Pál gróf † — A kezdő méhésztendői novemberben. *Teleki* — Irodalom. — A mi dolgaink. — A kaptár méreteinek pontossága. *Teleki*. — Különfélék.

Nyomatott Gámán János örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10. sz.

Apró hirdetések.

E rovatban az erdélyrészi méhészegylet tagjai 2 sorig ingyen hirdethetnek; ezen felül minden félhasábos petit sor 8 fill. A kik nem tagjai a méhész egyletnek, soronként 16 fillt fizetnek.

VASÁROL.

Csurgatott és pergetett mézet

Lerner Vilmos, Gyöngyös. Minta küldendő.

ELAD.

Saját termelésű tiszta viaszból készült mülépet küldök pl. 5 kg. t 2 forintért bérmentve.

Szatmár. Szabó Balázs.

Mülépekről mintát 20 fill. postabélyeg ellenében bérmentve küldök 1 klgr. 4 kor. 20 fill. Megrendelések: Pápa y

Dezső Deménd Hontm.

30 méhcsaládot

Bodor-féle kaptárban, á 7 frt, elad: Ács Lajos Felvinczen.

4—5 kgr. szépmunkás lépet Göbölös Károly Szász-Lekencze.

Méhszöktetőm

gyöngyökkel construalva felül (alul) levő méztérhez 1 kor. Szegszárdon dr. Hilbert.

24 méhtörzset válogatva kasban 10 kor., kaptárban 16 kor., kassal, kaptárral együtt elad:

Ferenz András
városi kerületi jegyző
Kolozsvárt.

Mézpergetőim

több kiállításon ki lettek tüntetve, bámulatos olcsóságuk mellett a legjobbak, legerősebbek és a legtartósabbak, a miről kezességet vállalok. Mézszűrő, méztartó bádógokat, mindennemű méhészeti eszközöket raktáron tartok s a legjutányosabb áron készítek, úgyszintén legjobb fajta gyümölcszsedőket is.

Seiler Géza,

bádogos, Kolozsvár,
Mátyás király-utca 2. sz.

Tíz darab erős foszni deszkából készült Dzieeéon-féle orsz. méretű kaptár, melyből 4 keveset használt. 6 pedig teljesen új, befestve és beüvegezve, haláleset miatt eladó. Ára 35 frt. — Bővebbet Szabó Balázsnál Szatmáron.

A komárommegyei gazd. egyt. méhészeti szakosztályának 96 nagy 8 rétű lapra terjedő „Méhészeti értesítője” színes borítékban megrendelhető: L a k a t o s Károly szakoszt. titkárnál. 55 krajczár (1 kor. 10 fillér) előzetes beküldésre bérmentve küldetik meg.

Egy modern berendezésű, jól jövedelmező méhes eladó. — Értekezhetni

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca.

S z i l á g y i E l o n o r a l i q u e r g y á r á b a n

Pártoljuk hazánk iparát.

BIEDERMANN FERENCZ mülép-gyára, Kolozsvárt, Rákóczy-út.

Felelősség mellett szállit valódi viaszból, amerikai henger-
gében készült **mülépet.**

Kilója 4 kor. 40 fillér. 5 kilós postacsomag franco

Az első magyar kereskedelmi méhtelep

tulajdonosa:

Kühne Ferencz

Budapesten, (9—10)

I. ker., Attila-utca 99. szám

Kitüntetve minpen kiállításon számos díszoklevéllel, arany- és ezüst-érmekkel, pénzjutalmakkal, oklevelekkel és elismerő iratokkal. Szállítója számos méhészeti egyesületnek a m. kir. méhészeti felügyelőségnek, a méhtenyésztési sz. közögeknek s a méhtenyésztés terjesztése és tanításával foglalkozó szakintézeteknek stb.

Az egvedüli kereskedelmi méhtelep, mely az ezredéves kiállításon a legmagasabb kiüntetéssel, a „Nagy kiállítási érdemmel” kitüntetve lett.

Műhelyeimbem nagyban, kifogástalanul, pontosan s méltányos árban készíttetnek és raktáron tartatnak :

Mindenféle méhkaptár, a kaptár-készítés eszközei. keretkészítógépek, keretléczek. távkapcsok.

Hannemann-fele rács, horganylemezből, teljesen tiszta, sima és pontos nyílásokkal.

A mézperge és, viasz olvasztás eszközei, méztartályok, mézszállító bödönök és mézüvegek, mint kitűnő jó mézpergetők. viasz- és mézolvastó eszközök. mézüvegek, mézvendélyek jó erős pléhből, továbbá öt külön szállításra nagyon alkalmas bödönök.

A méhek kezeléséhez szükségesítő összes segédeszközök a legjobb anyagból. Keretfogók, keretvillák, a kaptártisztogatás eszközei, sejt-köpő kések és készülékek, anyazárkák, herefogók, herekirekesztők.

Minden kaptár, segédeszköz stb. személyes felügyeletem mellett készül és csak a legsikerültebbek kerülnek a megrendelőhöz. — Valamennyi tárgy a legjobb és a czelnak leginkább megfelelő tartós jó anyagból készül. — A rendestől elütő kaptárak és eszközök csekély árkülönbséggel készíttetnek.

Képes főárjegyzék az 1901. évre kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Valódi Rietsche-féle műlépprések minden nagyságban. öntéses formákban.

Műlépek, amerikai hengergépen készülve, a legtisztább méhviaszból. A viasz tisztaságáért szavatolok.

A rajbefogás és elhelyezéséhez szükségesítő összes eszközök. Rajfogók és rajfeeskendők.

Az etető eszközök különféle legczélszerűbb nemei, továbbá itató edények és itató-vályúk.

Füstölő és védekező eszközök Füstölők, smokerek, pipák, füstölő és elkábító anyagok, méhészsapkák, szem- és orrvédők és keztyűk

A méhészeti irodalom termékeiből a legjobb és a legkedveltebb szakmunkák.

PROKOP JÓZSEF

(A régebbi Prokop és Schultz kereskedem méhtelep. Műlékek csak a legkitűnőbb Ausztriai és Magyarország nemű gyár. villanyos erőre Viaszot s régi lépépitményt szek vagy becserelek. Mamegjelent árjegyzékemet kiküldöm. Sürgöny czim : Prokop Friedland, Csehország. (9—12.)

Friedland, Csehország.

czég egyedüli tulajdonosa.) lépgyár. Méhesgazdasági kelminőségben gyártanak területén a legnagyobb ilyen világitásra berendezve bármily mennyiségben vegyar, német és csehnyelven kívánatra ingyen és bérmentve

küldöm. Sürgöny czim : Prokop Friedland, Csehország. (9—12.)

Deák Ferencc-utca 17. szám.

Allandó nagy raktár vegyi termékekben

Fűszer- és csemegeüzlet

Bel- és külföldi ásványvizek

Magyar, francia és spanyol

borok és pezsgők

raktára.

MEDGYESY KÁROLY

Telefon: Kolozsvár 435.

Különlegességek

Citrom, narancs,

10-12

füge, malaga és

mindennemű csemegékben.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Vidéki megrendelések pontos eszközlése.

Zwörner Sándor

állatkitömő-

praeparatoriuma

10-12

Kolozsvár.

Elvállal mindenféle emlősök és madarak élethű kitömését,

Vadászati Tropheák csinos kivitelben és agancsok felszerelését.

A kitömött állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigöngyölésük, tehát szobában is tarthatók.

jdonság: Madarak kitömése relif kép alakjában.

